

Lapzárta után: DMCA – szólásszabadság: 2:0, de van még remény

A 2001. decemberi lapzárta követő pár napban súlyos jogi csapásokat szenvedett a szólásszabadság, a Linux-társadalom szívügye, amely nélkül valószínűleg nem lenne sem Linux, sem Internet. Az egyetlen reménysugarat az FTC (Amerikai Szövetségi Kereskedelmi Bizottság) jelenti.

Mindkét ügyben a DMCA (Digital Millennium Copyright Act – digitális szerzői jogi törvény) győzedelmeskedett. A DMCA, amelyet 1998 októberében iktattak törvénybe, kiterjeszti a szerzői jog hatáskörét, s egyebek közt a szerzői jogi szabályok áthágását *büntettnek* minősíti.

A *Felten kontra RIAA* ügyben professzor *Edward Felten* (aki jelenleg nem érhető el a Stanfordon) és mások pert indítottak a Recording Industry Association of America (Amerikai Kiadók Szövetsége) ellen, azt állítva, hogy a RIAA perbe fogással fenyegette a professzort abban az esetben, ha a kutatásait egy tudományos konferencián bemutatja. Felten arról tartott volna előadást, hogy kutatótársaival együtt hogyan sikerült megkerülniük a digitális vízjeleket, de visszalépett, miután a RIAA ügyvédjétől fenyegető levelet kapott. A RIAA tisztviselői később azt nyilatkozták, hogy nem állt szándékukban pert indítani. A kerületi bíróság bírójá, *Garrett E. Brown* a keresetet azzal az indoklással utasította el, hogy Felten panasza nem volt jogos.

Az ügy előzménye: *Dmitry Sklyarov* orosz akadémikust bebörtönözték és a mai napig a büntető tárgyalásra vár. A vád ellene, hogy megszegte a DMCA-t, amikor egy konferencián részletesen bemutatta az Adobe eBook technológiai programjának gyenge pontjait. Az Adobe kezdeményezésére 2001. július 16-án Sklyarovot a hotel-szobájában, Las Vegasban letartóztatták, amint éppen haza készült utazni, Oroszországba. Három hetet töltött börtönben, és a tárgyalásra azóta sem került sor, noha az Adobe időközben megvonta támogatását az ügytől.

Cary Sherman, a RIAA rangidős ügyvezető alelnöke így nyilatkozott: „Örömmel tapasztaljuk, hogy a bíróság felismerte, amit kezdetől fogva hangoztattunk: szó sincs jogvitáról. Amint azt többször is elmondtuk, Felten professzor szabadon publikálhatja a kutatási eredményeit”. A per lezárását követő sajtónyilatkozatában *Cindy Cohn*, az Electronic Frontier Foundation (EFF, Elektronikus Határokért Alapítvány) jogi igazgatója ezt mondta: „Miután a kormány és az iparág a DMCA szabályozásait eltérően

értelmezi, nem meglepő, ha a tudósok és a kutatók összezavarodnak, és inkább elállnak kutatásaik közlésétől attól való félelmükben, hogy a DMCA miatt pert akasztanak a nyakukba...”

Függetlenül bizonyos a kormány, illetve az iparág részéről történt korábbi fenyegetésektől, a tudósoknak nem kellene újból és újból megtapasztalniuk ennek a pontatlan szerzői jogi törvénynek a dermesztő hatását.

A *Universal kontra Reimerdes* perben az USA Másodfokú Fellebbviteli Bírósága jóváhagyta a kerületi bíróságnak az alperest elmarasztaló ítéletét. A felperesek a Universal Studios, a Tri-Star, a Disney, a 20th Century Fox, a Paramount, a Columbia Pictures és az MGM voltak. Az alperesek pedig *Eric Corley* és a 2600 magazin, amely kiadta a DeCSS nevű DVD-dekódoló programot – ami egyébként a világhálón széles körben elterjedt; tulajdonképpen a 2600 is a letöltést biztosította. A DeCSS segítségével a Linux-felhasználók is nézhetnek DVD-t. Corley ügyvédje azzal érvelt, hogy a DeCSS a szólásszabadság védelme alá esik. A stúdiók viszont azt bizonygatták, hogy az iparágnek okozott kár többet nyom a latban, mint a szólásszabadság nyújtotta védelem. A bíróság a panaszosoknak adott igazat. *Cindy Cohn* (EFF), aki segítette Corley-t képviselni az ügyben, így kommentálta a döntést: „Véleményem szerint ez a szólásszabadság csorbítása. Úgy tűnik, a bíróság támogatja a folyóirat internetes cenzúrázását”.

Az sem mellékes, hogy – *Eric S. Raymond*, az Open Source Initiative tagjának szavaival élve – a DMCA védi a lejátszó eszközök kartellizálását. *Jon Johansen* és a norvég MoRE (Masters of Reverse Engineering) alapítvánnyal a céllal fejlesztették ki a DeCSS-t, hogy linuxos eszközökön is lehessen DVD-t lejátszani. Ezzel a területtel a filmstúdiók és a fogyasztói elektronika piacán mozgó üzletársaik addig nem foglalkoztak.

Az egyetlen jó hír, hogy a US Federal Trade Commission (Amerikai Szövetségi Kereskedelmi Bizottság) bejelentette, hogy 2002 januárjában vizsgálatot indít az alábbi címmel: „Verseny és a szellemi tulajdont érintő törvények és irányelvek a tudásalapú gazdaságban”. A Federal Register honlapja (☞ www.ftc.gov/os/2001/11/ciphearingsfm.htm) további tájékoztatást nyújt, valamint vélemények írásbeli beadását is lehetővé teszi.

Doc Searls

Működj, görgő!

Az egér görgőjét a legtöbb gépen könnyedén munkára bírhatjuk, csupán olyan protokollt kell beállítani, amelyik támogatja a görgők kezelését.

Ilyen például az IntelliMouse-meghajtó.

Rendszergazdaként nyisd meg a `/etc/X11/XF86Config-4` fájlt, és az egér részénél a protokollt állítsd be `imPS/2`-re. Fontos még, hogy a `ZaxisMapping`

értéke is helyes legyen!

```
Section "InputDevice"
    Driver      "mouse"
    Option      "Protocol"          "imPS/2"
    Option      "ZAxisMapping"     "4 5"
```

Szy György